

I Vårkumla är man med i hembygdsföreningen! ^{6/3} -80.

Vårkumla hembygdsförening har haft årsmöte i Bygdgården - Vårkumla f.d. skola - under ordförandeskap av Karl-Gustav Gustavsson.

Föreningen tillhör de aktiva hembygdsföreningarna, det framgick av verksamhetsberättelsen. Bl.a. kan nämnas att Kölnan i Bilsholmen har restaurerats genom frivilligt arbete och skänkt material. Gran-Amas stuga har försetts med nytt rovtak. Kommunen, som är fastighetsägare, har bekostat material och fackman och hembygdsföreningens medlemmar har bidragit med frivilligt arbete. Ett slätterlag har slagit gräset på tomt.

Vårkumla socken är fornminnesrik. Det framgår av en utredning och förteckning över fornlämningar i socknen, 51 st., som anskaffats. Föreningens fotoarkiv har ytterligare kompletterats.

I augusti företogs en bussresa till Synnerby, där Alexis Boman svarade för värdskapet, visade hembygdsföreningens samlingar och tog hand om sina gäster på bästa sätt.

I oktober var en lekstuga i Bygdgården med gamla folklekar till musik av Håkan Silvander.

Styrelsen består av ordf. Karl-Gustav Gustavsson, vice ordf. Ingemar Karlsson, sekr. Astrid Andersson, vice sekr. Ella Andersson, kassör Valter Gustavsson, nyv., Valter Oskarsson och Karin Samuelsson. Suppl. Inger Karlsson, Sundet och Nils Neuman.

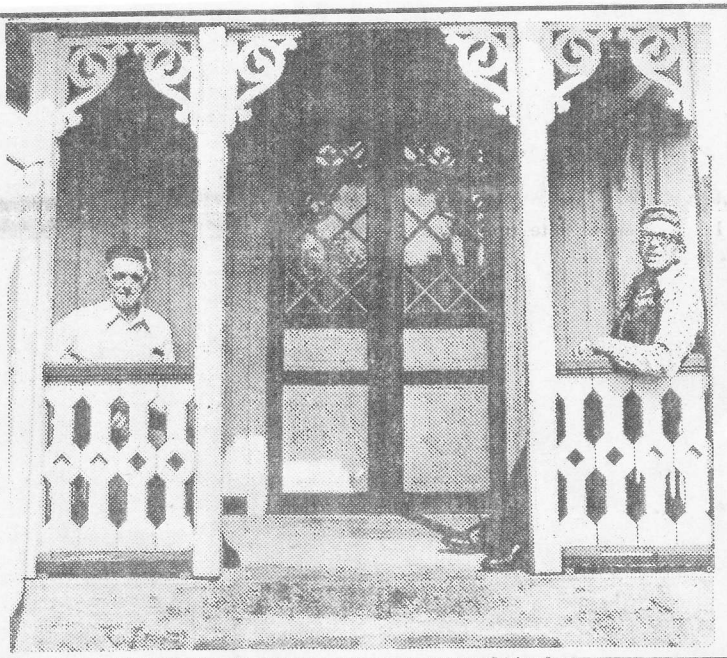
Bernhard Johansson hade undanbett sig återval och blev avtackad för sina insatser i styrelsen, som han tillhört sedan föreningens start. Antalet medlemmar i föreningen hade ökat med 32 och var vid årsskiftet 84. Det betyder att de allra flesta i Vårkumla med sina drygt hundra invånare är med i föreningen.

Som avslutning på årsmötet följde kaffeservering samt en bildberättelse av Lars-Erik Linnarsson om det gamla Falköping - "Vandring i min stad".

På verandan i Axtorp

På verandan heter en om somrarna återkommande intervjuserie i FT. Här har sommarredaktionen i Vårkumla placerat bröderna Edvard och Bernhard Johansson på den vackra verandan - eller heter det bara förstukvist när det inte är inglasat - till föräldrahemmet Lillegården i Axtorp. Vad de båda hade att berätta kan läsas i andra artiklar. (Foto: Josef Jacobsson)

21/7-60.



Parstuga i Slättäng ^{24/7} -80.



Intill framfartsvägen mot Slättängsgårdarna ligger en väl underhållen parstuga med den imponerande längden av 23 meter. Stugan byggdes 1767 av skogvak-

taren Johan Fröding och var på senare tid och fram till 1948 mangårdsbyggnad för fam. Neuman i Slättäng.

1948 sågades stugan i tre delar

för att med traktor flyttas till sin nuvarande plats invid en vacker grusås. Här är den sommarbostad åt släkten Kumler, bördig från Axtorp i Vårkumla.

I Vårkumla klockstapel ringer Edvard för hand

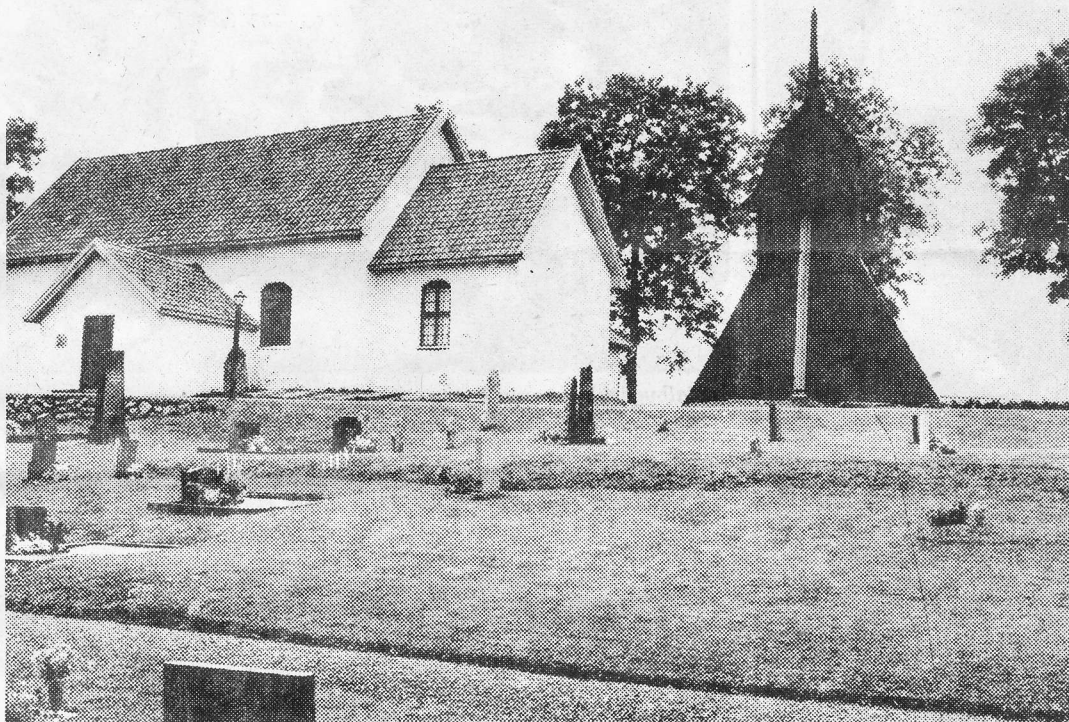
21/7-80.

Vårkumla kyrka är troligen den enda på hela Falbygden där man fortfarande ringer för hand. I kyrkorna har man i allmänhet installerat elektrisk klockringning, styrd med tidur, men i Vårkumla har man velat fortsätta att ringa som man gjort sedan ur-gammal tid.

Kyrkväktare är Edvard Johansson i Axtorp, som hör till trojtjänarna i församlingen. Han visar de båda klockorna i stapeln och hur man drar i repet för att få klockorna att svänga på rätt sätt vid ringningen.

Under sommaren, från 1 maj till sista augusti, har vi böneringning varje morgon kl. 7 och varje kväll kl. 19. Lördagar kl. 16 är det helgmålsringning. På söndagar går jag hit och ringer två timmar innan gudstjänsten skall börja. Sedan följer prästringningen en kvart före gudstjänsten och därpå sammanringningen när gudstjänsten skall börja.

Vid begravningar har vi kvar den gamla seden med klämtning. Vi klämtar växelvis med storklockan och lillklockan, tre slag med varje. När vi ringer i båda klockorna hjälper en av kyrkvårdarna till, annars klarar jag inte ringningen själv.



Vårkumla kyrka/med klockstapel ligger på en väl markerad höjd.

Arbetskyddet vill att man skall gå över till elektrisk ringning, omtalar Edvard Johansson. Det anses farligt att stå under klockan och ringa. Kläppen kunde lossna t.ex. Kläppen hänger i ett läderkoppel, som kallas för manja, och man är rädd att det kan gå av. Men jag ser till att remmarna blir utbytta så fort de blir gamla eller ser slitna ut.

Vårkumla är en av de urgamla Falbygdssocknarna med kyrkans äldsta delar troligen från 1100-talet och många fornminnen från betydligt äldre epoker. Kyrkan ligger på en markerad höjd och utsikten är storslagen mot Älleberg och Falan.

Domarring och "vårdhemmet"

Strax utanför kyrkogårdsmuren finns det en stor domarring på en äng som kyrkväktaren Edvard slår med lie en gång under sommaren. Där har man friluftsguds tjänst under midsommartiden. En skön plats med utsikt över den egna bygden.

Man tror att namnet Vårkumla uppkommit genom att det vid kyrkplatsen tidigare funnits ett kummel där vårdkasar tänts, berättar Edvard. Det hände ibland

att den kristna kyrkan lades på en hednisk kulturplats och så kan fallet ha varit i Vårkumla. Där kyrkan och kyrkogården ligger kan det ha funnits långt äldre forngravar.

Edvard kan visa på en rad gamla gravstenar, som tidigare legat i kyrkans grund. En av dem är en liljesten. Intill dem står en runsten, som också varit inmurad i kyrkgrunden.

Vacker madonnabild

Edvard känner väl till sin kyrka och är en fin berättare. Inte utan stolhet visar han på en medeltida skulptur, madonnan med barnet. Den var med på en utställning i Göteborg 1923 och på den kyrliga avdelningen vid Falköpingsutställningen 1952. Skulpturen, som är ihålig, är huggen i ek, kanske av en holländsk mästare, enligt vad experter har talat om.

Kyrkan har andra förnämliga skulpturer också. På triumfbågen ser man den helige Sigfrid på ena sidan och en diakon på den andra sidan, skulpturer som tidigare varit undanlagda i klockstapelns överbyggnad. Vackra skulpturer visar också de sörjande kvinnorna vid graven.

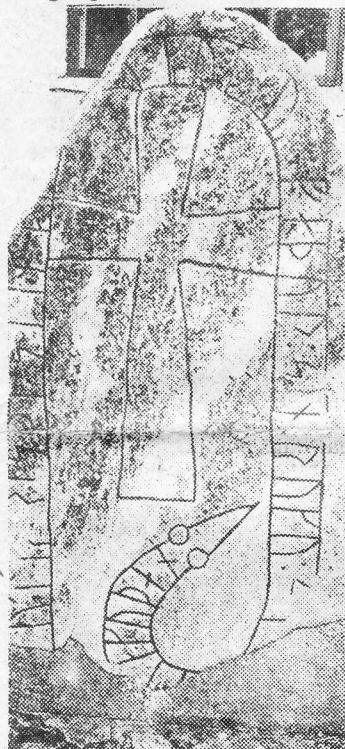
Den gamla altarpriydnaden har också legat i period i klockstapeln men kom åter på plats efter en restaurering 1834. Den ersatte då en oljemålning med änglamotiv, utförd av kyrkomålaren A.G. Ljungström från Sandhem. Den målningen förvaras nu i en rulle i kyrkan.

Ett medeltida krusifix i sakristian hör också till kyrkans vackra prydnader.

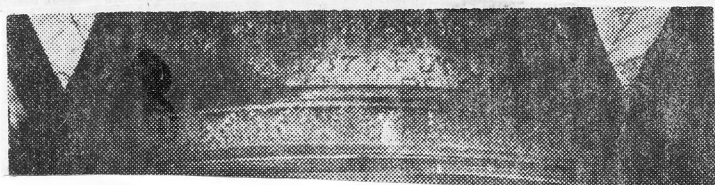
På 1400-talet fick kyrkan kryssvalv som målades av okänd mästare. Efter reformationen överkalkades målningarna som på så många andra håll men har åter delvis framtagits.

På ett ställe ser man att det tidigare har varit en öppning i taket. För länge sedan lär kyrkklockan ha suttit på taket ovanför hålet och ringaren stod på kyrk-golvet.

Vi är åter ute på kyrkogården. Där ser man äldriga gravhällar och s.k. spadstenar från 1600- och 1700-talen. Runstenen är från den allra första kristna tiden. Domarringen i grannskapet markerar en grav från förkristen tid. På kullen vid kyrkan vilar vårkumlabor från en par årtusenden.



Runstenen som en gång legat i kyrkans grund.



forts.



Edvard Johansson med storklockan.



Den vackra madonnan i Vårkumla.

Järnvägsstation Vårkumla Södra

21/7-50.

Visste ni att Gran-Annas stuga i Axtorp, Vårkumla - numera fornstuga - om allt blev som det var tänkt från början skulle ha kunnat vara järnvägsstation i stället för Vartofta. Förslagsvis skulle namnet då kanske ha varit Vårkumla Södra. Den här för mig sensationella upplysningen ger Bernhard Johansson, Lillegården, Axtorp, i Vårkumla församling när FT:s sommarredaktion sammanträffar med honom.

Enligt Bernhard så var det meningen att järnvägen som nu gör en sväng genom det som nu är Vartofta samhälle egentligen skulle ha dragits rakt fram genom Axtorp i Vårkumla. Vartofta hade då inte existerat i dag.

här genom Axtorp på 1800-talet och ett av märkena hade man satt på Gran-Annas tröskel här, berättar Bernhard Johansson. Storckenfeldt på Vartofta gård var det som ändrade på detta. Han ville att järnvägen skulle gå närmare hans domäner och skänkte därför mark till banan.

Hade detta inte hänt så kanske Gran-Annas stuga gått och blivit järnvägsstation eller kanske fått lämna plats för en sådan. Något i Vartofta som vi ser det i dag hade då inte funnits utan tätorten hade kanske burit namnen Axtorp eller Vårkumla. Så här blev det nu inte och Gran-Annas stuga ligger därför fortfarande lugnt och idylliskt som fornstuga för bygden i en glänta i skogsterrängen. Gran-Anna själv bodde där till sin död 1936.



Bernhard Johansson, Lillegården, Axtorp, Vårkumla, här på tröskeln till Gran-Annas stuga i Axtorp vilken kunnat få ge plats för järnväg och stationshus en gång om utvecklingen inte velat annat. (Foto: Josef Jacobsson).

Storckenfeldt ändrade
Man hade stakat järnvägen

Våra kyrkor:

Vårkumla kyrka har ovanlig liljesten

"En sannskyldig klenod" så uttryckte sig kyrkoherde Kurt Larsson om Vårkumla kyrka i en bok från 1955 som beskrev Vårkumla socken och visst är den en klenod med sina finstämmiga färger och enkla och fina dekorationer.

Vårkumla kyrka ligger på en höjd med en vacker utsikt åt alla väderstrecken. Strax intill kyrkan står en runsten, ett flertal liljestenar samt en gravsten vars runa är i rim. Denna gravsten är mycket ovanlig, det finns nämligen endast en sådan sten till i Sverige. På stenen står det ordagrant: "Här ligga far och son, de två, Hedin och Enar, de hette så."

Om Vårkumla kyrka kan i övrigt berättas att den daterar sig till den stora romanska byggnadsepoken ca 1135-1250, att målningarna i det ursprungliga långhuset troligen är senmedeltida och att korets enkla och mycket fina dekorationer tillkommit under senare hälften av 1600-talet. Altartavlan i lantlig barockstil har enligt påskrift gjorts 1731.

Bland kyrkans dyrgripar skattar man en Mariabild i trä från



Interiör från Vårkumla kyrka med Mariabilden från 1200-talet till höger och tre av helgonbilderna från senmedeltiden. Dopfunten av sandsten är kyrkans äldsta inventarium.

1200-talet samt fyra senmedeltida helgonskulpturer högst. Dopfunten är från romansk tid, övriga inventarier från 1700-talet, medan kyrksilvret är av senare datum. Det äldre kyrksilvret stals 1824.

Fram till 1671 hade kyrkan ett torn enligt prosten Öjeboms beskrivning. Idag har den en klockstapel byggd 1823 med två klockor, båda från mitten av 1700-talet. Dessa rings fortfarande för hand.

Nu har han ringt för sista gången:

Edvard, kyrkvaktmästare i mer än ett halvsekel

När kyrkklockorna i Vårkumla kyrka på nyårsaftonen kallar till midnattsmässa är det förmodligen Edvard Johansson, kyrkvaktmästaren i kyrkan sedan 1931, som för sista gången står för den ritningen. Han avgår i samband med vigilian med ålderns rätt och på egen begäran, som det brukar skrivas i betygs-sammanhang, efter en mer 51-årig anställnings-tid.

Fullt arbetsför och vital till kropp och själ men dock 74 år gammal lämnar Edvard Johansson alltså vid årsskiftet sin 51 år långa tjänst vid Vårkumla kyrka. Lusten och intresset för arbetet har inte minskat med åren, men pensionär som han är sedan flera år, tycker han att någon annan bör få tjänsten, så ont om arbets-tillfällen som det är idag. En nog så riktig tanke och handling kan man tycka. Ett annat skäl finns också; hans bror avled i våras och Edvard har därför fått bli bonde på nytt. Tidigare arbetade Edvard vid sidan av kyrkvaktar-sysslan som är ett deltidsarbete hos Kinnarps Kontorsmöbler

• Låg status

Det var hösten 1931 som Edvard Johansson, 23 år, övertog kyrkvaktarsysslan i Vårkumla efter sin far Alfred Johansson från Axtorp i Vårkumla, som då avlidit. I januari året efter valdes han till ordinarie av kyrkostämman och på den vägen har det varit. Under nästan hela sitt yrkesverksamma liv har han verkat i kyrkans tjänst och drivfjärdern, om man nu får säga så, har varit kärleken och intresset för kyrkan och kristendomen. Den då lilla men fast inkomsten var också en bidragande orsak till att han åtog sig sysslan. Yrket eller sysslan som sådan var på den tiden inte särskild eftertraktad, det var inte många som ville bli kyrkovaktmästare i och runt 30-talet. Idag skulle man säga att yrket inte hade någon status. Vilde man ha en kyrkvaktmästare fick någon offra sig, trots att det också då var dåliga tider.

• Samma sysslor

Sysslorna för en kyrkvaktmästare är idag ungefär detsamma som för femtio år sedan. Största skillnaden gäller kanske eldningen av kyrkan. Idag har man elvärme medan man tidigare eldade med ved och koks. Då gällde det att fylla på pannan med jämna mellanrum. I sysslan ingår

ga tjänsten är i ordning. Klippa gräsmattor, kratta och skyffla gångar, gräva och vårda gravar är också en del av jobbet. 150 gravar har Edvard grävt under åren. Det blir i genomsnitt 3 per år – kanske fler förr om åren och färre på senare tid eftersom församlingsbornas antal minskat mycket under åren. Sex kyrkoherdar och andra präster har han bistått med påklädningen och samma händer som grävt gravar i frusen hård jord har då hanterat textilier i finaste linne och brokad.

• Manuell ringning

Som vi redan nämnt sköter kyrkovaktmästaren också ringningen i kyrkklockorna. I Vårkumla kyrka gör man det fortfarande för hand och Edvard som skött den detaljen i alla år hoppas att man inte skall ändra på det i framtiden heller. Under sommarmånaderna utför man bönringning från 1 maj till 1 sept. Man ringer då kl. 7 på morgonen och kl. 7 på kvällen. Därtill kommer alla ordinarie klockring-



Edvard Johansson intill dopfunten som är kyrkans äldsta inventarium och härstammar från romersk tid.

ningar samt de som görs vid bröllop, dop och begravningar. Vid de sistnämnda klämtar man i regel 3 slag med varje klocka för var och en i den gudomliga enheten, alltså 9 slag, före den egentliga ringningens början, men i Vårkumla kyrka har man kuriöst nog inte tillämpat den regeln, där nöjer man sig med 6 slag.

Edvard har under sina 51 år aldrig tagit någon semester eller ledighet från den kyrkliga tjänsten. Plikttroget har han dag efter dag och år efter år skött alla sysslor, ringning m.m. Han tycker inte att det har varit svårt eller arbetsamt, men tillägger vad gäller ringningen att den lilla klockan lätt slår över, varför man måste hålla balansen.

I Vårkumla socken har man genom tiderna varit mycket kyrkliga. På senare tid har dock kyrkbesöken i Vårkumla, liksom annorstädes, minskat i antal. Edvard, som själv varit en flitig kyrkbesökare redan i unga år, önskar att det framöver skall bli som förr – en fullsatt kyrka vid alla tillfällen. Han önskar också att kyrkan skall bestå som den är idag vad gäller seder och traditioner. Det är högtidligt och vackert med sången och musiken. Även bruket av mässkrudar och stolar och de liturgiska färgerna ger fest och stämning i kyrkan.

Kyrkovaktmästare Edvard Johansson kommer att avtackas i samband med kyrkkaffet efter Trettondagens gudstjänst i Vårkumla bygdegård.

IJA

De flesta Vårkumlabor med i hembygdsföreningen

7/4-84.

Högt på en kulle ligger Vårkumla kyrka, utsikten har varit milsvid men den uppväxande skogen hindrar nu i viss mån utsikten mot Åtradal. Kanske var kyrkplatsen en vårdkaseplats, en del av det varningssystem som har funnits.

I varje fall är det en gammal kultplats som sockenborna byggde sin kyrka på, det visar de resta stenarna utanför kyrkogården.

Ville man bygga på den hedniska platsen för att kristna den, eller lämnades några stenar kvar för sä-

kerhets skull om inte Vite Krist skulle kunna mäta sig med de gamla asagudarna?

Inom synhåll från kyrkan ligger gården Fröjeredsled. En gårdfarihandlare tolkade en gång detta namnet som en plats där man fröjdade sig vid ett led. Kanske är det guden Frö som i stället gett namnet? I Vårkumla finns också några märkliga gånggrifter, de sydligaste i Falbygdens gånggriftskultur.

Vid torvtagning i Slättäng påträffade man 1874 ett av bronsålderns finaste fynd av hängskålar tillsammans med ett par bälteskupor och två söljor i brons.

Med andra ord finns det mycket intressant att ta vara på i socknen och 1977 bildades också Vårkumla hembygdsförening.

• 92 medlemmar

Ordf. är Karl-Gustav Gustavsson och föreningen har nu 92 medlemmar vilket visar att de allra flesta i socknen är med.

Föreningen har inventerat torp och boplatser och till inventeringen hör en karta. Man har rustat upp en kölna på gården Billsholmen, sannolikt den enda bevarade på Falbygden. Den användes vid linberedning och malttillverkning. På samma gård finns också en gårdsmedja som nu skall rustas upp.

• Lägga om

Föreningen disponerar också "Gran-Annas stuga" och i sommar skall taket på denna lilla stuga läggas om.

Mellan åren 1910 och 1920 var Gunnar Vårdén flitigt verksam i bygden som fotograf och hembygdsföreningen har tillgång till de glasplåtar som finns kvar.

Man har kopierat många av dem och har bilder på så gott som samtliga gårdar i socknen från denna tid.



Karl Eng i sin smedja. Både Karl Eng och smedjan är borta men kanske finns det fortfarande något "Engaverk" kvar i bygden? 1906 började Karl Eng att tillverka tröskverk som fick namnet efter honom.

Dessutom finns många arbetsbilder och då man medarbetar i Frökinds dräktkommitté kan en del bilder vara till nytta i arbetet på att fundera ut hur en Frökindsdräkt skall se ut.

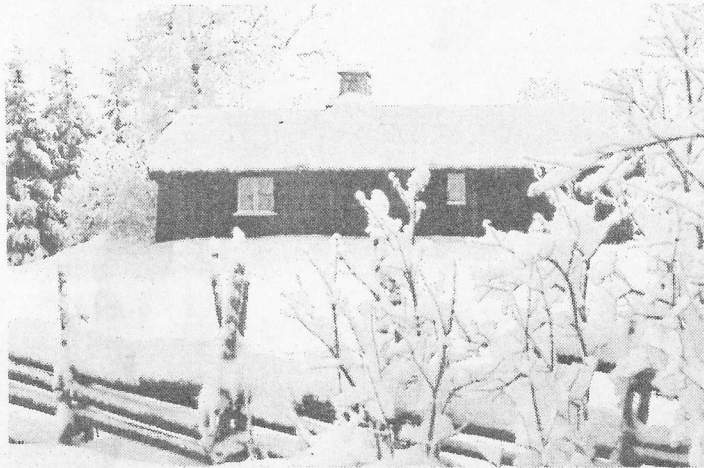
• Bismak

I Vårkumla har det funnits mejeri. Det berättas att det blivit en "viss bismak" på mejeriets produkter. Det berodde på den huskur som en gumma försökte bota sin hostande ko med.

Gumman ifråga var mycket rädd om sin enda ko, hon såg till att den bara fick kalv vartannat år. Men när kon sedan skulle kalva så var det desto större högtid, gumman klädde sig extra fin, hon klädde sig till "kalvfärd".

Så en dag visade kon tecken på en begynnande förkylning. Gumman köpte upp eukalyptustabletter i vatten och gav det som medicin. Det var på grund av detta som mejeriprodukterna från Vårkumla fick en viss "bismak".

JOSEF JACOBSSON.



Gran-Annas stuga är en ganska väl bevarad ryggåsstuga. Gran-Anna var känd för sina fina handarbeten särskilt chemisetter som användes som halsprydnader då man inte hade ren skjorta eller hann tvätta halsen.



• Skolminnen

Föreningen har ibland återuppväckt gamla skolminnen som i "när vi sutto i vår bänk", och har haft bokutställning i samlingslokalen, den gamla skolan.

”Nygammal” gånggrift upptäckt i Vårkumla

Fornminnesinventeringen för de nya kartbladen pågår i våra bygder och har gett många intressanta resultat. Ett av resultaten blir att en gånggrift på Billsholmens ägor i Vårkumla kommer att vara markerad med run-R på nya kartan.

Detta är en unik komplettering. Det är nämligen inte så ofta som gånggrifter ”upptäcks” numera. De flesta är kända av arkeologerna och kartritarna sedan länge.

Vi vet att tre fjärdedelar av Sveriges gånggrifter finns på Falbygden och kring Sydbillingen. Av landets 375 kända gånggrifter finns inte mindre än 290 på nämnda områden.

Nu måste siffrorna ändras. I landet finns 376 gånggrifter, därav 191 på Falbygden och vid Sydbillingen!

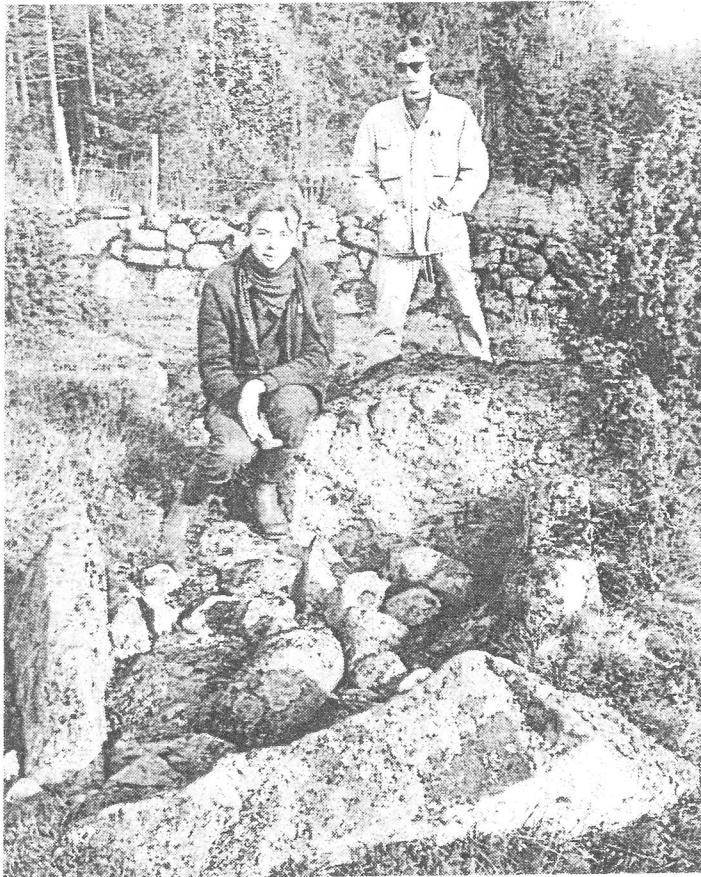
• Ej okänd

Nu har gånggriften på Billsholmen inte varit okänd för gårdsägarna och folk i trakten – det är bara så att tidigare inventerare och kartritare inte uppmärksammat den.

Att den kommer med på nya kartorna kan man tacka två omständigheter, dels att man hittade en anteckning om den i riksantikvarieämbetets pärmar, dels att ägaren av Billsholmen Göran Allansson kunde visa inventeraren Anna-Lena Olsson var den låg.

• Hotades

Den anteckning man hittade hos Riksantikvariämbetet var en anmälan 1953 om att gånggriften hotades av skador. Det var således känt i trakten redan då. Där emot hittades den inte när fornmännena inventerades i början av 1960-talet.



Arkeolog Anna-Lena Olsson och antikvarie Kjell Edvinger vid gånggriften på Billsholmen.

Den yngsta återfunna gånggriften ligger på en plats som brukar kallas Jonkeralyckan. Den ligger en liten bit ner på en sluttning som är öppen och vacker tack vare betning. Graven ligger när gränsen mellan Vårkumla och Slöta. Gränsen utgöres här av ett fint lagd stenmur med gropvall, även den ett minne av gammal bondekultur.

• Liten

Gånggriften är ovanligt liten, men inte mindre märklig för det. Längden på själva gravkammaren är fem meter och bredden bara en meter. Gången är tre el-

ler fyra meter.

Denna forngrav är skadad som många andra. Själva nyckelstenen, som ligger som tak där gången går in i gravkammaren, finns kvar men övriga takhällar är borta. Gången är också skadad och man ser inte var den började. Möjligen kan takhällar från gånggrifter ligga i broar i närheten.

Trots skadorna, och trots att gravkammaren en gång fyllts med odlingssten, är den ett vackert fornminne. Den är ett av bevisen för att Falbygden var centrum för den äldsta bondekulturen i Sverige.

RUNI

Tack till kyrkvård



En sjuarmad ljusstake samt blommor fick avgående kyrkvården och ledamoten i kyrkorådet, Karl-Gustav Gustavsson, ta emot som tack för sina insatser i samband med söndagens högmässa. Kyrkoherde Uno Mårtensson tackade och överräckte gåvorna.

I samband med söndagens gudstjänst i Kinneveds kyrka avtackades kyrkvården och ledamoten i kyrkorådet, Karl-Gustav Gustavsson, när han nu lämnar dessa uppdrag på grund av avflyttning från orten.

Kyrkoherde Uno Mårtensson tackade Karl-Gustav Gustavsson

för det arbete han lagt ner och överlämnade en minnesgåva i form av en sjuarmad ljusstake, samt blommor.

Karl-Gustav Gustavsson inträdde som ledamot i kyrkorådet 1969. Sitt uppdrag som kyrkvård började han 1974.

Rättelse

I torsdagens tidning hade vi ett referat om Karl-Gustav Gustavsson, avgående kyrkvård och ledamot av kyrkorådet i Vårkumla. Det var i samband med högmässan i Vårkuma kyrka, som Karl-Gustav Gustavsson avtackades och det är alltså där han haft sina uppdrag.

Hembygdsårsmöte i Vårkumla

Vårkumla Hembygdsförening har haft årsmöte i Bydegården under ordförandeskap av Karl-Gustav Gustavsson.

Styrelsen fick förnyat förtroende och består av följande: ordförande Karl-Gustav Gustavsson, vice ordf. Ingvar Andersson, sekr. Astrid Andersson, vice sekr. Inger Karlsson, kassör Valter Gustavsson samt Karin Samuelsson, Göran Allansson, suppl. Bengt Karlsson, Nils Neuman.

Ur verksamhetsberättelsen kan nämnas att Gran-Annas stuga har invändigt målat och tapetserats, spismuren har vitmenats, på taket

har planterats taklök och gräset slagits på tomten. En cykelfärd till "Stenmur'n" i Börstig har anordnats och en kvällsresa företagits. En julfest med Håkan Silvander som musikanter och Lena Arvidsson som underhållare har också stått på programmet.

Medlemsantalet är 94.

1986-03-15

Centerårsmöten

Vårkumla CKF- och centeravdelningar har haft årsmöte i bygdegården. CKF-styrelsen omvaldes och består av ordförande Värna Gustafsson, vice ordförande Anna-Karin Allansson, sekreterare Ewy Gustafsson, vice sekreterare Inger Karlsson och kassör Ingrid Josefsson.

Av verksamhetsberättelsen framgick att föreningen förutom möten anordnat kyrkkaffe, varit på studiebesök, deltagit i tävlingen "Vi vet vad" och tillsammans med centern haft valmöte, traditionell kyrkvandring och kvällsresa.

Centerstyrelsen omvaldes enligt följande: ordförande Kurt Bertilsson, vice ordförande Valter Gustavsson, sekreterare Jan-Erik Gustafsson, vice sekreterare Arne Karlsson och kassör Inge Josefsson.

Kvällen avslutades med gemensamt kaffe och en stunds kommunal och social information av Verner Granlund.

1986-02-20

Syförening fyller 75

27/2-86.

Den 24 jan. 1911 samlades ett antal damer i Slättäng i Vårkumla församling för att som det heter i en liten bevarad anteckningsbok "bilda en syförening för missionens sak". Med anledning härav beslöt föreningen vid sitt årsmöte hos Vivi-Ann Andersson i Grännarp att på ett eller annat sätt fira detta jubileum nu i år.

Föreningen beslöt också att dela ut av auktionsmedlen till följande ändamål: Lutherhjälpen 2.000 kr, Sv. Kyrkans mission 2.300, IM 500, Sv. Kyrkan i utlandet 500, Skara stiftsgård, Flämslätt 1.500 samt Skara stifts Folkhögskola i Hjo 500, RIA i Falköping 1.500 samt Hjelmserydsstiftelsen 200.



Gäster på 75-årsjubileet med vårkumla syförening var bl.a. Hilda Andersson som var med när föreningen bildades, prosten Uno Mårtensson och Karl-Gustaf Gustafsson, ropare vid auktionerna i 25 år. Här tillsammans med Vivi-Anne Andersson, föreningens kassör och Ingrid Karlsson, som berättade om de första åren.

5/5-86.

90-åriga Hilda hedersgäst när syföreningen fyllde 75 år

Den 24 januari 1911 samlades 19 damer i Slättäng i Vårkumla för att bilda en syförening för missionens sak.

Bland de 19 var 14,5-åriga Hilda Karlsson från Hulegården.

I går firade syföreningen sitt 75-årsjubileum och hedersgäst då var Hilda, nu med efternamnet Andersson och bosatt i Åsarp.

Hennes minne var kristallklart när hon berättade minnen från de första åren och glädde sig åt att nu tredje generationen arbetar i Vårkumla syförening.

I 75 år har alltså en syförening oavbrutet verkat i Vårkumla. Man började för missionens sak och kallade sig följdriktigt för Vårkumla missionssyförening. Sedan dess har de bytt namnet till Vårkumla kyrkliga syförening, men fortfarande är missionen viktig i arbetet och det var helt i sin ordning att söndagens kollekt i Vårkumla kyrka gick till missionen.

• Dyrgrip

Syföreningen har i sin ägo en liten dyrgrip, en sliten brun anteckningsbok och det är tack vare anteckningarna i den som man exakt vet när verksamheten började. Man har en annan dyrgrip också, en sparbössa som var med från början för en frivillig kollekt av 5 eller 10 öre.

• 14 medlemmar

Syföreningen har i dag 14 medlemmar och träffas varannan vecka med uppehåll under sommaren och arbetar i stort på samma sätt som när verksamheten började med möten hos varandra. Ibland har det väl varit svackor i verksamheten, det är svårare att få med yngre, men idag har man alltså 14 medlemmar och det måste betecknas som gott med tanke på att Vårkumla bara har drygt 100 invånare.

75-årsjubileet i går inleddes med högmässa i Vårkumla kyrka, där prosten Uno Mårtensson predikade. Därefter samlades man i Bydegården, f.d. gamla skolan, där många av syföreningens auktioner hållits. En grupp Vårkumlaflickor under kantor Margareta Thors ledning sjöng bl.a. afrikanska sånger.

• Första åren

Inger Karlsson, medlem i syföreningen, berättade om de första åren. Initiativtagare var Hulda Boman och de som samlades i Slättäng var, förutom hon och 14,5-åriga Hilda, Alma Hallman, Anna Källén, Emilia Johansson, Ida Gustafsson, Frida Johansson, Augusta Johansson, Amanda Johansson, Matilda Hellgren, Kristina Fasth, Lina Apel, Emma Gustafsson, Anna Gran, Signe Westman, Natalia Johansson, Rika Johansson, Anna Rapel och Elin Johansson.

Den 30 juni hölls den första auktionen i småskolan och inbringade 305:90. Under terminen hade hållits femton symöten. Damerna var flitiga, året därpå hölls hela 21 symöten.

Auktionerna hölls i skolan till 1915, då de flyttades till Hallestorp tills 1923 då "nya skolan", nuvarande bygdegården blev auktionslokal.

• "Stillhet och lugn"

Enligt de stadgar som upprättades från början skulle arbetet i föreningen fortgå under "stillhet och lugn samt under den läsning som möjligen kan åstadkommas". Kaffe skulle serveras med fem sorters dopp och den som överskred det antalet fick plikta 25 öre för varje sort. "Onskligt var att sammankomsterna avslutades med sjungande av en psalmvers".

• Trogna ropare

Hilda Andersson berättade att under de första 25 åren, var Viktor Fast ropare vid auktionerna. 1936 avgick han och avtackades med den klubba han använt.

Roparna är för övrigt syföreningen trogna. Vid jubileet i går fick Karl-Gustaf Gustafsson blommor som tack för att han ropat under 25 år.

– Vi stannar länge så syföreningen är tydligen en bra arbetsgivare, konstaterade han.

Läsning vid sammankomsterna var möjlig, berättade Hilda Andersson vidare. Initiativtagaren Hulda Boman hade nämligen lätt för att läsa och gjorde det gärna.

• Lyckönskningar

Kinneveds kyrkliiga syförening framförde sina lyckönsknin'ar genom Gertrud Mårtensson. I Kinneved har man inte någon liten anteckningsbok som berättar om starten och man vet alltså inte hur gammal den syföreningen är.

– Kvinnor kan gälla inte minst föreningsdamer som gjort och gör en så stor insats och dessutom får fin gemenskap och avkoppling när de träffas.

Berit Samuelsson och Ingrid Adamsson framförde en hälsning från Slutarps kyrkliga syförening, betydligt yngre än 75-åringen.

• Uppmaning fortsätter

Prosten Uno Mårtensson avslutade med att åter erinra om den bruna anteckningsbokens betydelse.

– För oss är boken en uppmaning att fortsätta det angelägna verket, att fortsätta följa budskapet om att gå ut i världen och göra alla folk till Hans lärjungar.

S.L.

Flintyxan hittad i Vårkumla — nu väntar efterföljaren

Häromsistens dök den upp. Det var Kurt Bertilsson i Skattegården, Vårkumla, som hittade den efter plöjning. Det gick inte att ta miste på. Det var en äkta flintyxan av bästa kvalitet, 28 cm lång, och av den typ som på fackspråk kallas tunnackig flintyxan typ II.

Den har tillverkats i Skåne eller SO Danmark runt 3700–3650 f.Kr., ett par hundra år efter bondestenålderns början, och 400 år före gånggrifterna. Därefter har sannolikt några Falbygdsbor rest ner för att införskaffa lyxvaror som flintyxor och bärnstenspärlor.

Dessa flintyxor användes inte för att hugga ner träd, utan främst för att skala av barken runt om stammarna så att trädet självdög. Det viktiga var inte att få virket, utan att få ner solljuset till marken, för att få bete till boskapen. Även denna yxa var med för att omdana skogen till betesmark. Där om vittnar ytan vid eggen, som blivit polerad genom användandet.

Flintyxor var ingenting som var man ägde. Det var ett lyxföremål. Vi kan uppskatta att kanske omkring var 50:e person ägde en sådan yxa. Antingen bör det då ha varit någon betydelsefull person i stammen, eller också var det hela stammen som ägde en flintyxan.

• Offer

Men så en dag runt 3650–3600 f.Kr. hade yxan gjort sitt. Ibland fick de följa med som gravgåvor, i en typ av gravar som var av likartat slag som nuförtiden. Så var dock inte fallet för den här yxan. Den påträffades alldeles intill kanten på ett sankt område, och därför är det uteslutet att det är en gravgåva. Här rör det sig istället om en depå. Yxan har nedlagts som ett offer, kanske tillsammans med mat och dryck och annat som inte finns kvar längre. Dylika depåer är förhållandevis sällsynta. På Falbygden är 8 säkra depåer kända från tiden fram till gånggrifternas era, d.v.s. 4000–3000 f.kr. Som säkra depå räknas dock endast fynd med minst 2 föremål, såvida det inte är från en grav. Alla dessa depåer på Falbygden består av flintyxor, och fyra av dem utgörs också av typ II. I dessa fyra fall hade två yxor lagts ner tillsammans (i Floby, Marka, Ö. Gerum och Ö. Tunhem). Eftersom det således finns anledning att misstänka att ytterligare en vacker flintyxan gömmer sig i jorden vid Kurt Bertilssons fyndplats, kan vi vara säkra på att han kommer att vara extra vaksam vid de kommande årens plöjning.

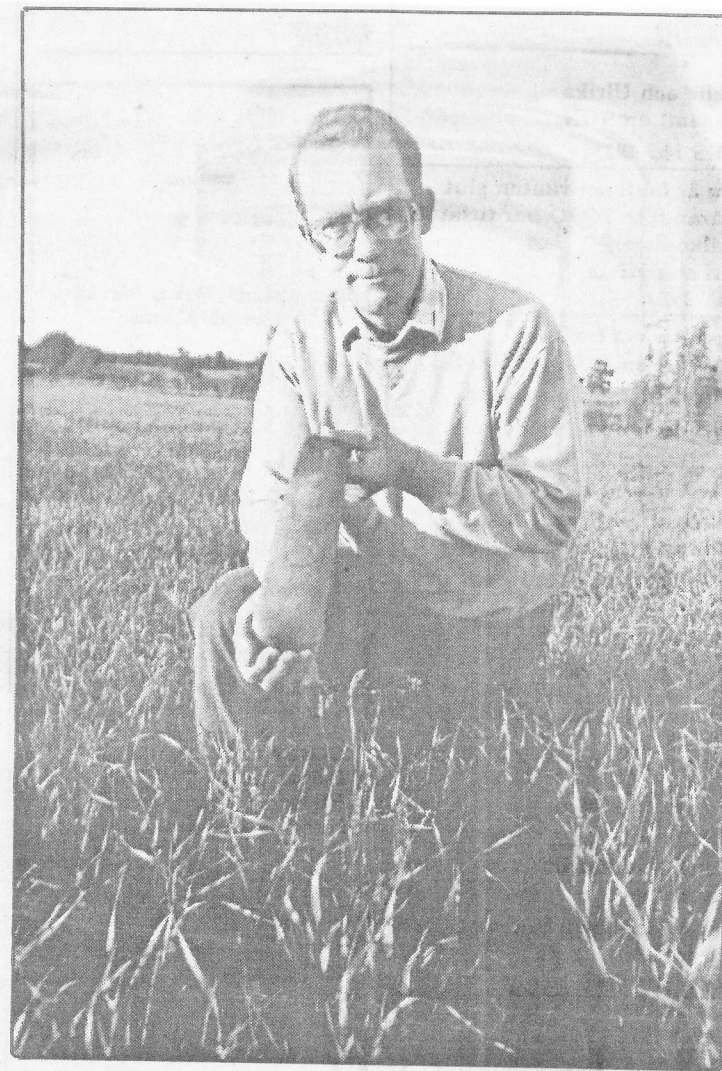
Att flintyxan kom i dagen nu, beror delvis på att området utdikades i slutet av 1940-talet. Sedan 1950 har man plöjt ett 20-tal gånger, och just denna säsong var det dags för jorden att avslöja vad den dolt i 5600 år.

• De var som vi

Vilka var det som la ner dem? Det var människor som du och jag. De hade andra moden och annat kunnande, men i övrigt var de som vi. Eftersom det inte finns någonting som tyder på ett befolkningsskifte, måste deras ättlingar vara dagens befolkning på Falbygden. Invandringar och utvandringar har dock förekommit under hela forntiden, liksom idag, men inte i någon större utsträckning. Leker vi med tanken är det snarast sannolikt att det kanske var Kurt Bertilssons egna förfäder för ca 230 generationer sedan som deponerade yxan till någon högre makt. Detta med tanke på att antalet förfäder, teoretiskt sett, fördubblas för varje generation bakåt.

Får då Kurt Bertilsson behålla sitt fynd? Ja, lagen säger att fynd som inte kommer från en registrerad fornlämning, och som inte består av guld, silver eller koppar, får man behålla. Däremot är det viktigt för den arkeologiska forskningen om fynden blir kända och registrerade på t.ex. Falbygdens Museum. Man bör också hålla i minnet att det finns många fler registrerade fornlämningar än R på kartan. Vidare underlättar det betydligt för forskningen om fynd lämnas in på museet. I så fall väntar också en hittelön.

Har ni fynd hemma som aldrig registrerats, kan ni vända er till museet eller undertecknad på tel. 252 05. Vi kommer inte att ta dem ifrån er.



Kurt Bertilsson, en av Falbygdens bönder som handgripligen stötte på forntiden i sitt jordbruksarbete. Nu väntar upptäckten av den andra flintyxan.

• P-ficka

Flintyxan påträffades drygt en kilometer från de två gånggrifterna vid Glaskulla i Vårkumla. Här har hembygdsföreningen nu anlagt en parkeringsficka. Detta var nödvändigt med tanke på tillströmningen av turister, som vill besöka "tvillingarna" – de enda av sitt slag – där de majestätiskt ligger på en kulle. Från parkeringen är

det nu tillåtet att gå över åkern, bara man håller sig till stigen.

Den västra gånggriften har ett takblock kvar som väger ca 15 ton. Tillsammans väger stenblocken i de två gånggrifterna över 200 ton, och, som kommer att presenteras närmare till hösten, byggdes de sannolikt 3298 f.Kr.

LASSE BLOMQVIST

Vårkumla föreningens 55-94. fantastiska tidsdokument

• Den 8 april 1894 klockan fem på eftermiddagen bildades Vårkumla Ynglingaförening vid ett sammanträde i Vårkumla gamla skola.

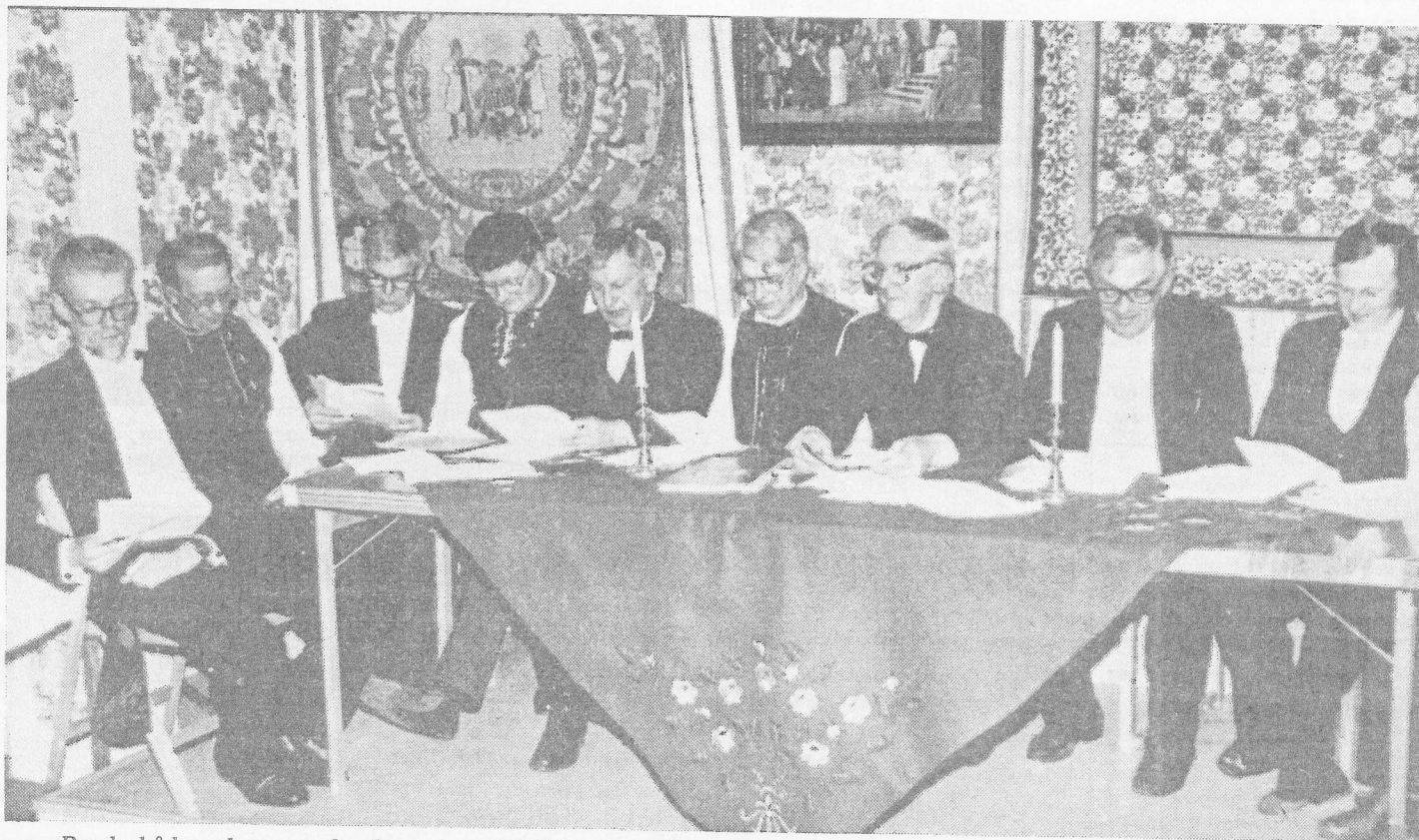
Initiativtagare till föreningen var Linus Olsson på Lurås och syftet var att föreningen skulle verka för "upplysningens spridande och nykterhetens befrämjande bland dess medlemmar".

Föreningen som egentligen bara bedrev verksamhet i nio år – fram till 1903 – har genom två mycket välskrivna protokollböcker lämnat efter sig ett fantastiskt tidsdokument över hur man tänkte och handlade här på Falbygden för 100 år sedan.

• Tankar – åsikter

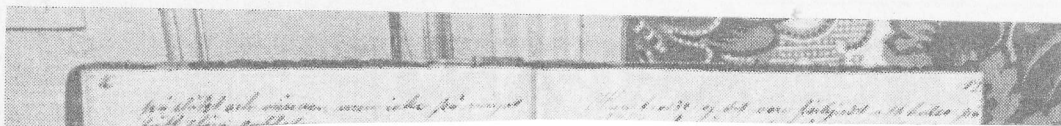
Vårkumla Ynglingaförening var i första hand en diskussionsförening och man hann med att ta upp 53 olika ämnen och många av frågorna som diskuterades är lika aktuella i dagens moderna samhälle. Ämnen som miljö, tillgång på energi, pensionering, språkvård och tullar behandlades. De olika inledningsanförandena och debattlägggen protokollfördes och finns prydligt återgivna i sin helhet i inbundna böcker.

I stadgarna står angivet att



Bygdeskådespelarna med anknytning till Vårkumla: Håkan Kumler, Kurt Bertilsson, Sture Andersson, Ingvar Johansson, Rune Almberg, Bengt Karlsson, Karl-Gustav Gustavsson, Sven Andersson, Åke Samuelsson och Roland Bertilsson. Här framför de ett bygdespel med utgångspunkt från handskrivna 100-åriga föreningsdokument. (Foto: Rune Lindblad)

visade med stor entusiasm hur det kunde ha gått till när "ynglingarna" löste livets problem på sina möten för så där 100 år sedan. Föreningsmedlemmar-



forts.



man ska verka för upplysningens spridande, för nykterhet och för en god behandling av djur. Man skulle genom diskussioner verka för en klok och praktiskt hushållning i vad som rör de dagliga angelägenheter och genom egna och allmänna frågor lämna tillfälle, för dem som så önskade, öva sig i det muntliga framsägandet av sina tankar och åsikter.

För hundra år sedan fanns inga liknande föreningar utanför städerna och Ynglingaföreningen blev en förebild när andra föreningar skulle bildas. Man kom också att bli en skola för blivande kommunalmän och som sagts en förebild för andra föreningar. Vårkumla Hundraförening som bildades 1903 hade till exempel enbart "Ynglingar" i sin styrelse.

Som mest hade föreningen 23 medlemmar och 1896 var medelåldern 26 år. Linus Olsson Lurås var ordförande och de välskrivna protokollen fördes av Alfred Johansson, Fredrik Johansson och Carl Neuman. Kassaförvaltare var Gotfrid Fredriksson.

När föreningen avvecklades 1903 skänktes kassasaldot på 58 kronor till en orgelfond. I dag har Vårkumla Ynglingaföreningens orgelfond en kassabehållning på 4 683 kronor.

Varannan månad hölls möte i Vårkumla gamla skola och förutom de 23 medlemmarna fanns följande fem hedersledamöter: kyrkoherde Gustav Källen, skollärare Petter Kjellen, patron S T Wennersten, landstingsman Alfred Johansson och kyrkoherde Sven Borell.

• Tredje led efter 100 år

I år är det 100 år sedan föreningen bildades och det har hembygdsvännerna i Vårkumla firat med att sätta upp ett bygdespel med utgångspunkt från de bevarade handskrivna protokollen.

Tio vårkumlabor, de flesta ättlingar efter sina rollfigurer,

na Alfred Johansson, Edvin Gustavsson, Johan Nilsson, Gotfrid Fredriksson, Johan Larsson Hellgren, Fredrik Johansson, Linus Olsson, Petter Kjellen, J T Vennerström och Johan Gustavsson spelades av sina respektive släktingar Håkan Kumler, Kurt Bertilsson, Sture Andersson, Ingvar Johansson, Rune Almberg, Bengt Karlsson, Karl-Gustav Gustavsson, Sven Andersson, Åke Samuelsson och Roland Bertilsson.

• Ännen

Det var en rad diskussionsämnen som togs upp. Ett ämne var hur man skulle vårda och behandla sina husdjur och då i synnerhet dragarna. Ett annat ämne var om det kunde vara önskligt att alléträd planterades vid socknens landsvägar och om föreningen därvid kunde medverka. Djurskyddet och landskapsvården var som synes redan då uppe till diskussion.

Vilken samhällsklass är lyckligast och förnöjsammast?

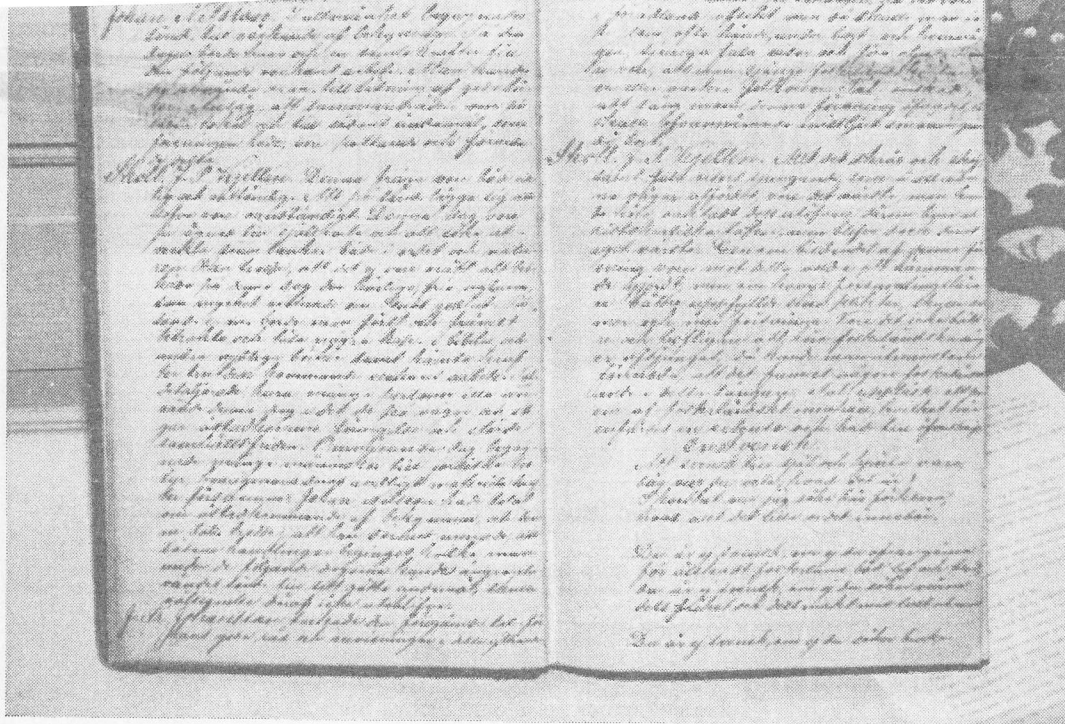
– Lyckan är en flyktig och aldrig bofast. Sämst måste den trivas i de stora städernas trånga gränder och bäst ute på landsbygden och allra bäst där förnöjsamheten bor, sa Linus Olsson i sitt inledningsanförande till ämnet. Han slog fast att bondeklassen var den lyckligaste.

Han blev dock genast motsagd av Gotfrid Fredriksson som ansåg att de rika som slipper att sysselsätta sig med grövre kroppsarbete var bra mycket lyckligare.

Diskussionsmötena kunde också påverka läsvanorna i bygden. När ämnet "Vilka böcker, tidningar och tidskrifter som företrädesvis borde läsas" kom på tal, avvaktade Johan Larsson Hellgren resultatet av diskussionen.

– Jag har inte prenumererat på någon tidning i år, jag vill först höra vad denna diskussion kommer fram till, sa en försiktig Johan Larsson Hellgren.

Klart var att man borde läsa



Ett uppslag ur Vårkumla Ynglingaföreningens mycket välskrivna protokoll nedskrivna vid sekelskiftet. (Foto: Rune Lindblad)

läroböcker och historiska arbeten, bibeln men inte sensationsdramer och kriminalromaner, för de var rent skadliga.

Ett annat förmodligen kontroversiellt ämne var om det är nyttigt för en ung man att sällskapa med fruntimmer och om så är, vad bör han iakttaga för att vinna en god maka?

Häröver yttrades: I det dagliga livet kan umgänget mellan män och kvinnor varken undvikas eller undvaras, såvida man inte vill gå ut i ödemarken och leva eremitliv. Något muntert och glatt sällskapsliv kan inte existera utan fruntimmer. Men inte bara i livets nöjen utan även och långt mera i dess allvar utövar kvinnligt sällskap ett förädlade inflytande på mannen.

Det var ord och inga visor och skulle – om än i andra ordalag

– kunna ha kommit från dagens stödstrumpor och kvinnokämpar men framförallt av 25-åriga ynglingar i Vårkumla någon gång vid sekelskiftet.

Men någon av debattörerna varnade för att alla kvinnor inte utövar ett sådan förädlade inflytande på mannen. Bedrövligen undantag finnes och därför bör en ung man vara försiktig i valet av sina umgängesvännar både kvinnliga och manliga. Slutsatsen blev: Umgås bara med goda och ärbära flickor, då är det nyttigt för en ung man att sällskapa med fruntimmer i annat fall inte. Under en paus i bygdespelet serverades kaffe med som sig bör vid sådana här tillfällen sju sorters kakor bakade av traktens goda och ärbära fruntimmer.

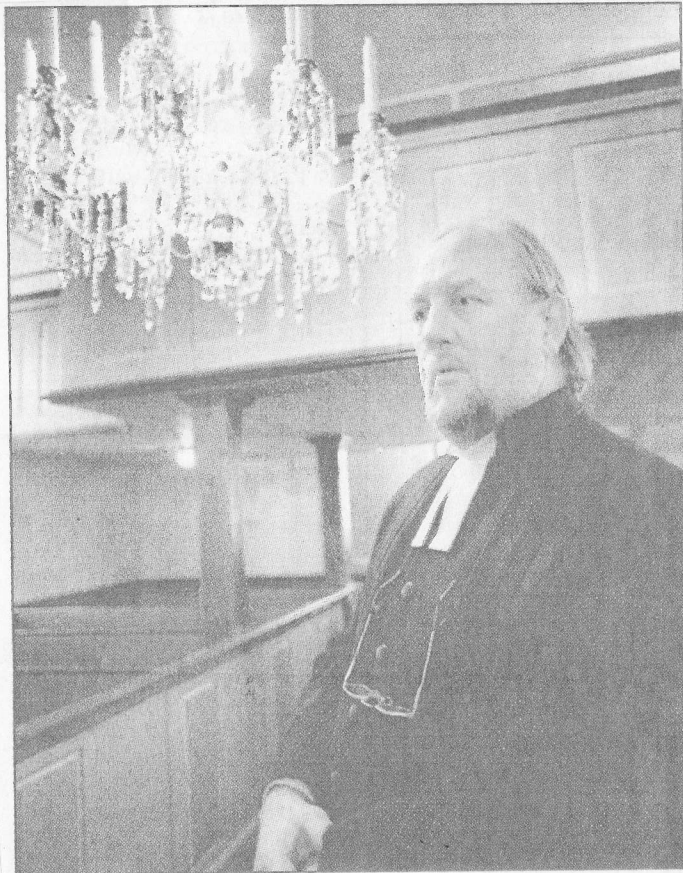
RUNE LINDBLAD

Biskopen förrättade återinvigning

22/12
-97-

Hej biskopen! Ellinor Eckerlid var en av många som sökt sig till Vårkumla kyrka när den återinvigdes i går. Ellinor, som ska konfirmera sig till sommaren, fick också hälsa på biskopen i Skara stift, Lars-Göran Lönnermark.

Bild: MARGARETA BOMAN



Glad herde. Kyrkoherde Stig Östlund gladdes åt att renoveringen av kyrkan äntligen blivit av, och inte minst - åt att den gamla kristallkronan åter finns på plats.



Söndagen den fjärde advent kom att bli en högtidlig dag i Vårkumla, strax utanför Kinnarp. Själveste biskopen i Skara stift, Lars-Göran Lönnermark, fanns på plats. Tillsammans med kontraktsprost Martin Sandström och kyrkoherde Stig Östlund förrättade han den högtidliga återinvigningen av den medeltida kyrkan.

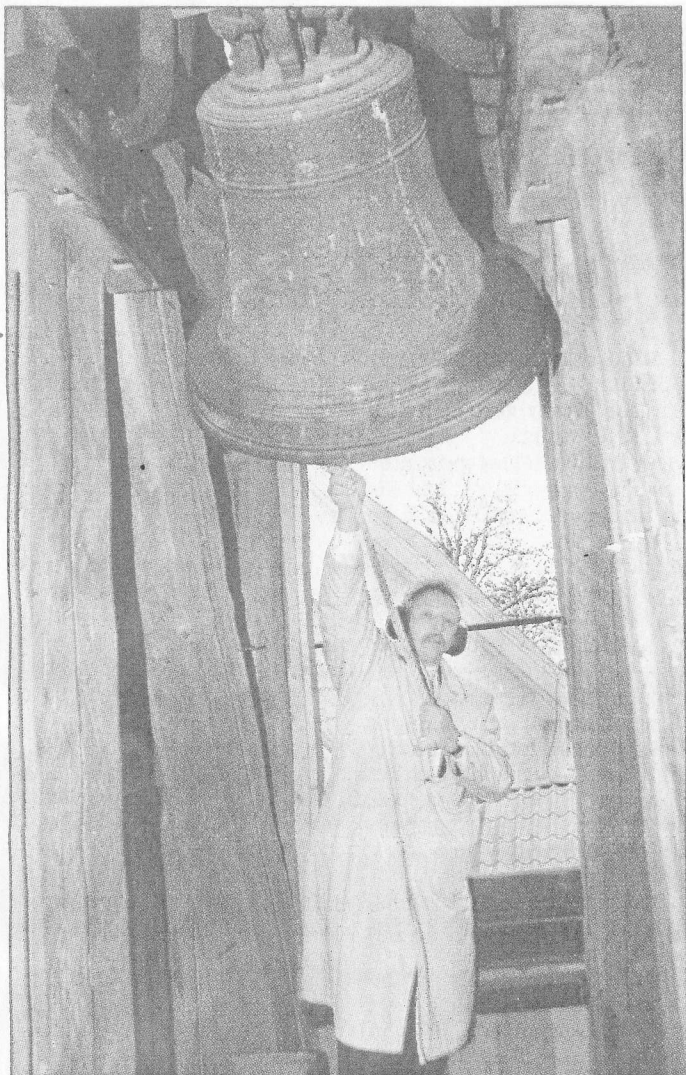
Med varsam hand och med stor hänsyn till kyrkans långa historia har den under det senaste året restaurerats. Ett nytt tak har lagts och den gamla porten har flyttats in för att bevaras på bästa möjliga sätt.

Kinnevedsborna - inte minst då de boende i Vårkumla - gladdes åt att åter kunna samlas till guds-

tjänst i den lilla kyrkan på höjden.

I sitt invigningstal hoppades biskopen att förnyelsen av kyrkolokalerna också skulle bli en förnyelse av församlingens tro och bön.

furas.



Ring klocka ring. En oändlig mängd gånger har klockorna klämtat till gudstjänst i Vårkumla kyrka. Assar Karlsson klämtade i den stora klockan i går, inför nyivigningen av Vårkumla medeltida kyrka.



Nästan fullsatt. Många sökte sig till gudstjänsten som förkunnade den medeltida kyrkan som återinvigd.

Bilder: MARGARETA BOMAN

En efterlängttad dag i Vårkumla – äntligen återinvigdes kyrkan

forts.

22/12
-97-

Av MARITA WASS

Den fjärde söndagen i advent var en av Vårkumlaborna efterlängtat dag.

Efter närmare ett år av renoveringsarbeten öppnades den lilla kyrkan i socknen igen.

Biskop Lars-Göran Lönnermark, kontraktsprost Martin Sandström och kyrkoherde Stig Östlund förrättade den högtidliga återinvigningen.

Klockan elva i går förmiddag förkunnade den mäktiga klangen från kyrkklockorna att det var dags för invigningshögtiden att inledas. Klangen från klockstapel, en rödmålad fristående sådan från 1823, kom från stapelns båda klockor. Storklockan göts för 240 år sedan och lillklockan är än äldre, den har hela 256 år på nacken.

Prästerskapet tågade in i den i det närmaste fullsatta kyrkan i procession, efter korsbäraren, konfirmanden Patrik Johansson. Med i foljet fanns kyrkvårdarna och de som på olika sätt svarade för de musikaliska inslagen i gudstjänsten.

Samlingspunkt för generationer

I sitt invigningstal påpekade biskopen att det var glädjande att kyrkan, gudstjänstlokalen som är byggd på medeltiden, lagom till julhelgen öppnats åter. Han konstaterade att kyrkrummet är en viktig plats för tillbedjan och andakt, för gudstjänst och förkunnelse.

–Det var för Jesus Kristus som Vårkumla kyrka byggdes en gång. Här har människor samlats genom tiderna, från generation till generation.

Biskopen menade att Gud inte är begränsad till kyrk-



Skönsång. Elisabeth Henriksson, Maria Hammar och Ellinor Fransson utgjorde vokalensemblen som gav gudstjänsten dess musikaliska inramning.

rummet, men konstaterade att kyrkorummet är viktigt för människorna, inte minst i dagens samhälle. Altaret drar till sig dagens stressade människors uppmärksamhet.

–Låt förnyelsen av denna kyrkobyggnad även bli en förnyelse av er bön och er tro! uppmanade han de samlade.

Mycken skönsång

Gudstjänsten innehöll mycken musik, psalmsång och körsång. Maria Hammar, kantor Ellinor Fransson och Elisabeth Henriksson sjöng tillsammans och David Jonsson spelade trumpet.

Bland annat framförde vokalensemblen Jubilate Deo, Mitt hjärta prisar Herren och den gamla böhmiska julvisan Jord och himmel fröjden er.

Kollekten gick till Svenska kyrkans unga.

Kyrkoherde Stig Östlund bar dagen till ära kyrkans nya

alba, den vita fotsida mässskjortan. Alban har inköpts av medlemmarna i Vårkumla kyrkliga syförening som samlat in pengar till den.

–Det här känns mycket bra. Renoveringen är något som församlingen velat se i många år. Nu var tiden mogen, konstaterade en belåten Stig Östlund efter gudstjänsten.

Ljusare intryck

Han framhöll att renoveringen skett med mycket varsam hand.

–Som helhet ger kyrkan en ljusare intryck nu, poängterade han och gladdes över att kyrkobesökarna nu lättare kan ta sig till sin kyrka. En parkeringsplats har nämligen anlagts.

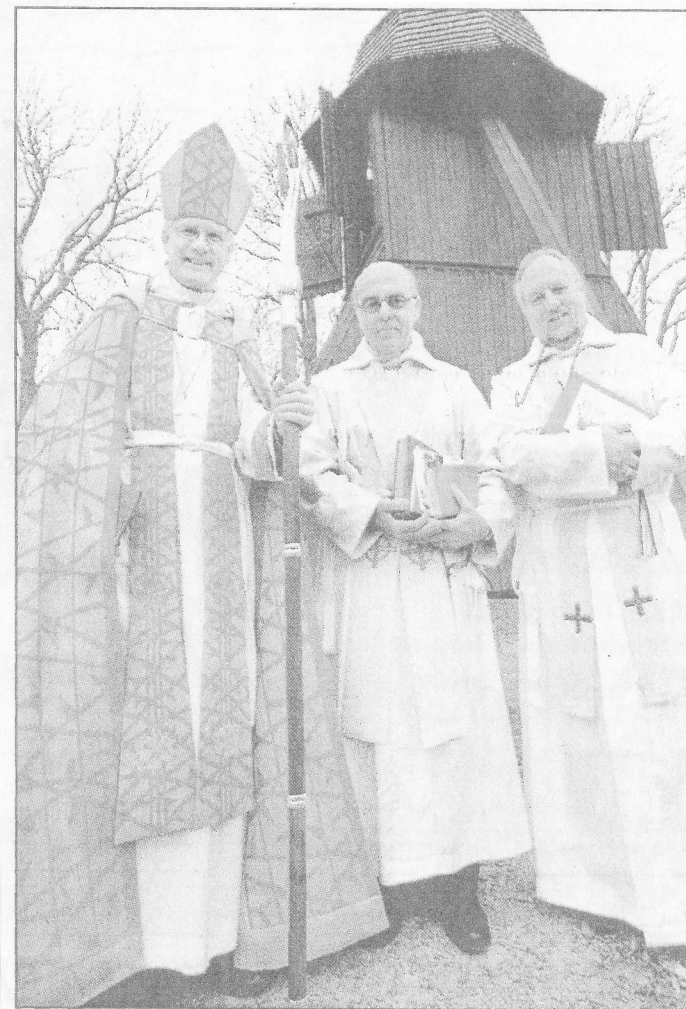
Det torde glädja många, någon sådan har inte tidigare funnits, kyrkobesökarna har då tvingats parkera längs grannens staket.

Nu torde det bara finnas en sak kvar på församlingsbornas önskelista för kyrkan. En toalett. Någon sådan har aldrig funnits där.

Viktig kulturskatt

FT har tidigare redogjort för det pietetsfyllda renoveringsarbetet som bland annat inneburit att den lite annorlunda altartavlan rengjorts och lagats. Predikstolen är nyförgylld och den gamla kyrkporten, med skotthål som minner om danskarnas härjningar i bygderna, har flyttats in, blivit innerdörr mellan vapenhuset och kyrksalen. I dess ställe har nya kyrkportar kommit på plats, allt för att den gamla porten ska bevaras på bästa sätt.

Längst ner i kyrkgången hänger nu en gnistrande kristallkrona. Efter 63 års frånvaro är den mäktiga kronan åter på sin ursprungliga plats. Det



Glatt prästerskap. Biskop Lars-Göran Lönnermark, kontraktsprost Martin Sandström och kyrkoherde Stig Östlund förrättade den högtidliga återinvigningen av kyrkan.

var i början av 1900-talet som Vårkumlaborna samlade ihop till den, efter initiativ av ungdomsföreningen. Kronan plockades ner 1934 då kyrkan renoverades senast, den ansågs då inte passa in i miljön.

Arbeten har även skett i sakristian och genom att ett fönster öppnats längst ner i

kyrkan har ljusinsläppet under läktaren förbättrats avsevärt. Utvändigt har taket lagts om.

Efter den högtidliga invigningen samlades kyrkobesökarna till samkväm i Kinneveds församlingshem.

Ordförandeskifte i Vårkumla

VÅRKUMLA. Hembygdsföreningen i Vårkumla har haft välbesökt årsmöte i bygdegården.

8/4-99.

Verksamhetsberättelsen för 1998 visade på en mängd aktiviteter, bland annat växtkursion, cykelfärd och två kulturprogram tillsammans med Kinneveds IOGT-NTO.

Slätterarbete har utförts enligt åtagande gentemot kommunen. Virke till en ny gårdsgård vid Gran-Annas har anskaffats och barkats. Medlemsantalet var vid årsskiftet 89 stycken.

Styrelsen

Ordförande K-G Gustavsson hade undanbett sig omval och ny ordförande blev Rune Almberg.



Tack till K-G och Kerstin. K-G Gustavsson avgick som ordförande i Vårkumla hembygdsförening och avtackades med ett konstverk i trä. Kerstin Gustavsson fick blommor för sitt arbete med föreningens fotoarkiv. Till höger nye ordföranden Rune Almberg.

Bild: ANN-BRITT BERTILSSON

Styrelsen för 1999 fick följande sammansättning: ordförande Rune Almberg, vice ordförande

Bengt Karlsson, kassör Valter Gustavsson, sekreterare Ann-Britt Bertilsson, vice

sekreterare Inger Karlsson, Sundet, övriga ledamöter Karin Samuelsson, Göran Allansson, Ingvar Johansson och Roland Bertilsson.

Revisorer Värna Gustavsson och Inge Josefsson

Nyvalde ordförande avtackade K-G Gustavsson för vad han utträttat för föreningen under sina 20 år som ordförande, med ett konstverk i trä av Lars Ax.

Kerstin Gustavsson uppvaktades med en blomsterbukett för sitt färdigställande av fotoarkivet, som omfattar åtta hela album, alltifrån sekelskiftet fram till våra dagar, och där de flesta har kunnat förses med text.

Kvällens övriga program bestod av grötfest, skärskådande av nämnda album och till sist kaffeservering.